

Број/Број: 01/6-50-3-6-6/12
Сарајево/Сарајево, 15. 3. 2012.

VIJEĆE MINISTARA BiH
PARLAMENT FEDERACIJE BiH
VLADA FEDERACIJE BiH
NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE
VLADA REPUBLIKE SRPSKE
SKUPŠTINA BRČKO DISTRIKTA BiH
VLADA BRČKO DISTRIKTA BiH

Poštovani,

Комисија за остваривање равноправности полова Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ је на 6. сједници, одржаној 15. марта 2012., утврдила је и доставља вам на разматрање

P R E P O R U K U

за побољшање положаја лица која се налазе на породилјском одсуству

I. Комисија за остваривање равноправности полова Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ размотрала је стање у Босни и Херцеговини у погледу остваривања права породилја на породилјске накнаде.

На основу проведене расправе Комисија је закључила да је ниво остваривања права на накнаду за вријеме породилјског одсуства у Босни и Херцеговини потпуно различит, тако да се не може говорити о једнаком положају жена у БиХ.

Накнада за вријеме трајања породилјског одсуства је право утврђено међународним документима који су правнообавезујући за Босну и Херцеговину. Многи од тих докумената су саставни дио Устава Босне и Херцеговине и устава ентитета, те се директно примјенјују у Босни и Херцеговини.

У члану 11. став 1. тачка е. **Конвенције о уклањању свих облика дискриминације жена** гарантира се право жена на социјалну заштиту, посебно у случају пензионисања, незапослености, болести, инвалидности, старости и других неспособности за рад, као и право на плаћено одсуство. У тачки ф. истог члана предвиђа се право на здравствено осигурање и сигурност у радним условима, укључујући и заштиту биолошких и репродуктивних функција жена.

Међународним пактом о економским, културним и социјалним правима обавезују се државе потписнице да осигурају свима на својој територији уживање права на социјалну заштиту и социјално осигурање. С циљем испуњења ових права из Пакта, од државе се тражи успостављање система медицинске и социјалне заштите те осигурања породилјске накнаде.

Европском социјалном повељом обавезују се државе потписнице, између осталог, да осигурају право на социјалну сигурност, из којег произлази право на накнаду за породилјско одсуство или материнство.

Svim tim dokumentima, kao i Zakonom o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, zahtijeva se osiguranje navedenih prava bez diskriminacije.

II. Analizirajući uticaj postojećeg rješenja kojim je uređeno pitanje prava na naknadu za vrijeme trajanja porodiljskog odsustva, može se zaključiti da nivo ostvarivanja ovog prava zavisi od mjesta prebivališta lica, odnosno od mjesta uplate doprinosa za lica koje koristi porodiljsko odsustvo. Uslijed administrativne podjele nadležnosti u skladu sa Ustavom BiH i ustavima entiteta u Bosni i Hercegovini, u ovom trenutku postoji 12 različitih modela za osiguranje ovog prava. Stoga je isplata naknada za lica koja koriste porodiljsko odsustvo veoma neujednačena, a u nekim se dijelovima države (kantonima) to pravo ne osigurava. Pravo na naknadu za vrijeme trajanja porodiljskog odsustva zasnovano na mjestu prebivališta zaposlenog/e je, nakon stupanja na snagu Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, dovelo do značajnih razlika za lica zaposlena u institucijama BiH.

Ovaj predmet razmatrao je Ustavni sud BiH i donio odluku kojom se zaključuje da je član 35. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama u BiH diskriminatoran i suprotan članu II/4. Ustava BiH. Uz to je Ustavni sud BiH još jednom potvrdio da se „porodiljsko odsustvo naročito odnosi na prava žena da ne budu diskriminirane i da uživaju primjerene uslove rada“. Nakon ove odluke Vijeće ministara BiH uredilo je ovo pitanje svojom Odlukom o načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za porodiljsko odsustvo u institucijama BiH.

U skladu s pravnim propisima u Republici Srpskoj, majka i otac djeteta mogu se sporazumjeti o tome da porodiljsko odsustvo, nakon isteka 60 dana od dana rođenja djeteta, umjesto majke može koristiti i otac. Pravo na korištenje porodiljskog odsustva i naknade za vrijeme njegovog trajanja za zaposlene u institucijama BiH i na području Federacije BiH pripada majci, dok otac to pravo može koristiti samo u izuzetnim slučajevima.

Iz navedenog se može zaključiti da Bosna i Hercegovina nije ispunila svoje obaveze u vezi sa osiguranjem prava na naknadu za vrijeme trajanja porodiljskog odsustva za sve svoje građane i građanke bez diskriminacije.

III. Uzimajući u obzir podjelu nadležnosti u oblasti socijalne zaštite u skladu sa Ustavom BiH, ustavima entiteta i kantona, te Brčko Distrikta BiH, Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH

P R E P O R U Č U J E

Vijeću ministara BiH, vladama entiteta, kantona i Brčko Distrikta BiH, kao i skupštinama entiteta, kantona i Brčko Distrikta BiH da, u skladu sa svojim ovlaštenjima, reguliraju prava lica koja se nalaze na porodiljskom odsustvu tako da se osigura adekvatna zaštita materinstva i otkloni postojeća diskriminacija na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, te da učine napore na daljnjem unapređenju i standardizaciji ovih prava s ciljem ispunjavanja obaveza koje je Bosna i Hercegovina preuzela prema međunarodnim konvencijama.

PREDSJEDAVALJUĆI KOMISIJE

Niko Lozančić